

Ismeretkörök/tantárgyi programok, tantárgyleírások

Az ismeretkör: **Kisebbségek**

Kredittartománya: 10 kredit

Tantárgyai: 1) *Bevezetés a kisebbségi közösségek kulturális hagyományába*

2) *Bevezetés a kisebbségszociológiába*

3) *Kisebbségi intézmények, diszkrimináció, jogvédelem*

4) *Kulturális antropológiai alapismeretek*

Tantárgy neve: Bevezetés a kisebbségi közösségek kulturális hagyományába	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: <i>nappali tagozaton 2 óra gyakorlat/hét, levelező tagozaton 10 óra gyakorlat/félév az adott félévben</i>	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak):	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³ (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): <i>nincsen</i>	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A cigányság története és népcsoportjai. Eredetmondák és értelmezésük. Az étkezési és vendéglátási szokások. A születéssel és a keresztelessel kapcsolatos hagyományok és hiedelmek. A születéssel és a keresztelessel kapcsolatos hagyományok és hiedelmek. A lakodalmi szokások és hiedelmek. A temetkezés és halotti szokások. Ünnepek. Az öltözködés hagyományai. Hagyományos mesterségek és továbbélései. A vásári szokások. A társas érintkezés szabályai. Hagyománytisztelő szokások. Szerencsehiedelmek. A színek és jelentése a roma kultúrában. A népi gyógyászat a roma kultúrában romáknál. A romani kris. Népzene, néptánc és népköltészet.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kemény István (é.n., szerk.): *A magyarországi romák*. Press Publica letölthető: http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/periferian_roma_szociologiai_tanulmanyok/pages/007_A_magyarorszag_i_ciganysag_helyzete.htm

Rostás-Farkas György (1992): *Cigányok hiedelemvilága*. Cigány Kulturális és Művészeti Társaság, Budapest ISBN: 9630415658

Székely János (2010): *Cigány népismeret* Szent István Társulat ISBN: 9789633617021

Kovalcsik Katalin (2002, szerk.): *Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből*. ELTE Budapest ISBN: 963823256

Fraser, Sir Angus (2006): *A cigányok*. Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 9633896185

Stewart, M. S. (1994): *Daltestvérek*. T-Twins Kiadó, MTA Szociológiai Intézet, Max Weber Alapítvány ISBN: 9637977554

Szuhay Péter (1999): *A magyarországi cigányok kultúrája; etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája*. Panoráma Kiadó, Budapest ISBN: 9632438345

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.
- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
- Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
- Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
- Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.
- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.

b) képességei

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére.
 - A hallgatók megismerve a hazai cigány/roma közösségek hagyományait és szokásait, azok ismeretét be tudja építeni a pedagógiai kultúrájába, úgy hogy előítéletmentesen tud közeledni a hagyományokhoz ragaszkodó cigány/roma közösségekhez.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.
- Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidőpedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.

- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.
- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőség tudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviselet a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.
- Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Báder Iván főiskolai tanársegéd

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Báder Iván főiskolai tanársegéd